

[...] részére

Tisztelt [...]!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) címzett levelében különböző törvényi rendelkezések értelmezésében kérte az állásfoglalásomat.

Beadványával kapcsolatban a következő tájékoztatást adom.

1. Az első kérdése arra vonatkozott, hogy összeegyeztethető-e az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) rendelkezéseivel az [...] által kialakított gyakorlat, hogy az EGT-n kívüli országban letelepedett adatfeldolgozón keresztül adatfeldolgozás lehetőségét akként teremti meg, hogy az adatfeldolgozó számára az adatokat fizikailag nem továbbítják, ahhoz kizárólag hozzáférést biztosítanak.

Az Infotv. 3. § 11. pontja értelmében adattovábbítás *„az adat meghatározott harmadik személy számára történő hozzáférhetővé tétele.”* A hozzáférhetővé tétel fogalmát az Infotv. nem határozza meg, azonban álláspontom szerint a hozzáférhetővé tétel minden olyan magatartást felölel, amelynek során harmadik személy személyes adatot megismerhet. Ennek értelmében azon érvelése, hogy a levelében körülírt esetben az *„adatok továbbításáról nincsen tehát szó, csak egy jól védett hozzáférés engedélyezéséről”*, ellentétben áll az Infotv. 3. § 11. pontjával. Mindazonáltal a [...] esetében már most is lehetőség van arra, hogy amennyiben teljesülnek az Infotv.-ben foglalt feltételek, akkor a személyes adatokat harmadik országban adatfeldolgozást végző adatfeldolgozó részére továbbítsák.

Az Infotv. 8. § (1)-(2) bekezdései az alábbi rendelkezéseket tartalmazzák.

„(1) Személyes adatot e törvény hatálya alá tartozó adatkezelő harmadik országban adatkezelést folytató adatkezelő részére akkor továbbíthat, vagy harmadik országban adatfeldolgozást végző adatfeldolgozó részére akkor adhat át, ha

a) ahhoz az érintett kifejezetten hozzájárult, vagy

b) az adatkezelésnek az 5. §-ban, illetve a 6. §-ban előírt feltételei teljesülnek, és - a 6. § (2) bekezdésében foglalt esetet kivéve - a harmadik országban az átadott adatok kezelése, valamint feldolgozása során biztosított a személyes adatok megfelelő szintű védelme.

(2) A személyes adatok megfelelő szintű védelme akkor biztosított, ha

a) az Európai Unió kötelező jogi aktusa azt megállapítja, vagy

b) a harmadik ország és Magyarország között az érintetteknek a 14. §-ban foglalt jogai érvényesítésére, a jogorvoslati jog biztosítására, valamint az adatkezelés, illetve az adatfeldolgozás független ellenőrzésére vonatkozó garanciális szabályokat tartalmazó nemzetközi szerződés van hatályban.”

A hatályos magyar jogszabályok értelmezése során tekintettel kell lenni az uniós jogforrásokra is, így különösen

- az Európai Parlament és a Tanács által 1995. október 24-én elfogadott, személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv), illetve
- az Európai Bizottság által 2010. február 5-én elfogadott, a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján a személyes adatok harmadik országbeli adatfeldolgozók részére történő továbbítására vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló 2010/87/EU határozat (a továbbiakban: EU határozat) rendelkezéseire.

Az Irányelv 26. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy *„a tagállamok engedélyezhetik a személyes adatok olyan harmadik országba irányuló továbbítását vagy továbbítás-sorozatát, amely a 25. cikk (2) bekezdése értelmében nem biztosít megfelelő szintű védelmet, amennyiben az adatkezelő megfelelő garanciákat teremt az egyének magánéletének, alapvető jogainak és szabadságainak védelme, továbbá a kapcsolódó jogok gyakorlása tekintetében; ilyen garanciát jelenthetnek elsősorban a megfelelő szerződési feltételek.”* Az Irányelv 26. cikk (4) bekezdése értelmében ez a lehetőség nem csak a tagállamok számára áll rendelkezésre, hanem a Bizottság is elfogadhat ilyen tartalmú dokumentumot: *„amennyiben a Bizottság a 31. cikk (2) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően úgy dönt, hogy egyes általános szerződési feltételek megfelelő biztosítékot nyújtanak a (2) bekezdés értelmében, a tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a Bizottság határozatának teljesítésére.”*

Az Irányelv 26. cikk (4) bekezdésének megfelelően elfogadott uniós jogi aktus az EU határozat. Ennek 1. cikke kimondja, hogy *„a mellékletben szereplő általános szerződési feltételek megfelelő biztosítékot nyújtnak minősülnek, tekintettel az egyének magánélethez való jogának, alapvető jogainak és szabadságjogainak védelmére, valamint a 95/46/EK irányelv 26. cikkének (2) bekezdése által előírt megfelelő jogok gyakorlására.”*

A fentiek értelmében a [...] az említett bizottsági határozat mellékletében szereplő általános szerződési feltételek alkalmazásával jogszerűen köthet adatfeldolgozásra irányuló szerződést harmadik országban letelepedett adatfeldolgozóval.

2. A második kérdése az Infotv. 4. § (3) bekezdés értelmezésére irányul, amely kimondja, hogy *„a személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható. Az érintettel akkor helyreállítható a kapcsolat, ha az adatkezelő rendelkezik azokkal a technikai feltételekkel, amelyek a helyreállításához szükségesek.”* Az Ön álláspontja szerint, amennyiben az adatokat kódolással megfosztják a „személyes” jellegüktől, akkor a kódolt adatokon végzett művelet nem tekinthető adatfeldolgozásnak.

Álláspontom szerint, amíg az adatok vonatkozásában az adatkezelő számára fennáll annak a lehetősége, hogy az adatokat azonosított vagy azonosítható természetes személlyel kapcsolatba hozza, akkor az adatok személyes adatoknak minősülnek, függetlenül attól a körülménytől, hogy valamilyen „kódolási” eljárás következtében az adatok az adatfeldolgozó számára nem köthetőek meghatározott természetes személyhez.

A levele második pontjában szereplő jogkérdés értelmezése során tekintettel kell lenni az Infotv. 10. §-ára. Az Infotv. 10. § (1) bekezdése kimondja, hogy *„az adatfeldolgozónak a személyes adatok feldolgozásával kapcsolatos jogait és kötelezettségeit e törvény, valamint az adatkezelésre*

vonatkozó külön törvények keretei között az adatkezelő határozza meg. Az általa adott utasítások jogszerűségéért az adatkezelő felel.” Az Infotv. 10. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „az adatfeldolgozó az adatkezelést érintő érdemi döntést nem hozhat, a tudomására jutott személyes adatokat kizárólag az adatkezelő rendelkezései szerint dolgozhatja fel, saját céljára adatfeldolgozást nem végezhet, továbbá a személyes adatokat az adatkezelő rendelkezései szerint köteles tárolni és megőrizni.”

Az Ön által leírt megoldás alkalmazása esetén értelemszerűen az adatkezelőt terheli többek között annak felelőssége, hogy az adatfeldolgozó ne tudja az adatokat azonosított vagy azonosítható természetes személlyel összefüggésbe hozni, illetve azért, hogy az adatfeldolgozó a „kódolt adatokkal” kapcsolatos tevékenysége ne legyen kihatással az érintett helyzetére. Az utóbbi kitétel azért hangsúlyozandó, mert amennyiben a kódolt, személyes jellegétől megfosztott adatokon végzett „adatfeldolgozás” azzal jár, hogy egyébként később az adatkezelő által azonosítható természetes személyekre nézve következtetések levonását eredményezi, illetve egyébként kihat az érintettek helyzetére, úgy a műveletet mindenképpen az Infotv. hatálya alá tartozónak tekintem (és ebből következően a feldolgozás körülményeit szerződésben kell rögzíteni). Ennek magyarázata az, hogy az Infotv. az érintett magánszféráját védi, és hiába veszíti el az adat ideiglenesen a „személyes” jellegét, ha végül az egyén helyzetét befolyásoló műveletnek a részévé válik. Amennyiben azonban ilyen szándék nem jelenik meg az adatkezelő és adatfeldolgozó együttműködésében, úgy az Ön által leírt esetben valóban olyan adatok „feldolgozása” megy végbe, amely kívül esik az Infotv. hatályán.

3. Levelének harmadik pontjában előadta, hogy Ön szerint „*aránytalan és indokolatlan adminisztrációs terhet*” jelent az Infotv. 10. § (2) bekezdésében foglalt követelmény teljesítése („*az adatfeldolgozó tevékenységének ellátása során más adatfeldolgozót nem vehet igénybe*”), mivel emiatt többoldalú, adatfeldolgozásra irányuló szerződéseket kell az adatkezelőknek megkötniük.

Felvetésével egyetértek, és álláspontom szerint indokolt annak jogalkotó általi megfontolása, hogy az Infotv.-ben megteremtsék annak lehetőségét, hogy az adatfeldolgozók – megfelelő garanciák teljesítése esetén – további adatfeldolgozót vehessenek igénybe.

4. A levelének 4. pontjában előadta, hogy a különböző jogszabályok által előírt, a [...] terhelő, az érintettek irányában fennálló tájékoztatási és közzétételi kötelezettségek eleve olyan széleskörűek, hogy szükségtelenné teszik azt, hogy a szolgáltatók emellett még a Hatóság által vezetett adatvédelmi nyilvántartásba is bejelentkezzenek abból a célból, hogy az érintett tájékozódását elősegítsék.

Levelében emellett két, elektronikus hírközlési tárgyú jogforrásra is hivatkozott:

- az elektronikus hírközlési szolgáltató adatkezelésének különös feltételeiről, az elektronikus hírközlési szolgáltatások adatbiztonságáról, valamint az azonosítókijelzés és hívásátírányítás szabályairól szóló 226/2003. (XII. 13.) Korm. rendeletre
- a nyilvános elektronikus hírközlési szolgáltatáshoz kapcsolódó adatvédelmi és titoktartási kötelezettségekre, az adatkezelés és a titokvédelem különleges feltételeire, a hálózatok és a szolgáltatások biztonságára és integritására, a forgalmi és számlázási adatok kezelésére, valamint az azonosítókijelzésre és hívásátírányításra vonatkozó szabályokról szóló 4/2012. (I. 24.) NMHH rendeletre

Álláspontom szerint, az Ön által hivatkozott jogforrások alapján az elektronikus hírközlési

szolgáltatókat terhelő kötelezettségek függetlenek az Infotv. rendelkezéseitől, és azok nem érintik azt a kötelezettséget, hogy a szolgáltatóknak az adatkezeléseiket be kell jelenteniük a Hatóság által vezetett nyilvántartásba. Tájékoztatom, hogy a Hatóságnál egyelőre előkészítés alatt álló on-line bejelentkezési íven várhatóan az alábbi részletezettséggel kell majd az elektronikus hírközlési szolgáltatóknak az Infotv. 65. § (3) bekezdésének a) pontjából fakadó kötelezettségüknek eleget tenniük:

1. Adathálózati szolgáltatás
2. Bérelt vonali szolgáltatás
3. Egyetemes helyhez kötött internet-hozzáférési szolgáltatás
4. Egyetemes helyhez kötött telefonszolgáltatás
5. Helyhez kötött internet-hozzáférési szolgáltatás
6. Helyhez kötött műsorterjesztési szolgáltatás
7. Helyhez kötött telefonszolgáltatás
8. Mobil rádiótelefon szolgáltatás
9. Távirat-szolgáltatás
10. Vezeték nélküli (mobil) internet szolgáltatás
11. Egyéb

5. A hozzám írt levelének 5. pontjában előadta, hogy a nyomozó hatóság az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 159/A. §-a által meghatározott határidőn túl is kérnek olyan adatokat, amelyeket az Eht. rendelkezéseivel, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvénnyel (a továbbiakban: Sztv.), illetőleg a 35/2002. számú Számviteli kérdéssel összhangban – az Eht. 159/A. §-ában foglalt határidő elteltével – már csak számviteli célból kezelhetnek. Amennyiben a szolgáltató az adatkérést megtagadja, akkor a hatóság rendbírságot szab ki.

Az Ön által feltett kérdés esetében az alapvető jogi problémát az okozza, hogy a [...] – más piaci szereplőkhöz hasonlóan – számviteli célból olyan személyes adatokat is megőriz, amelyeket a jogalkotói szándék szerint alapvetően a nyomozó hatóság igényelhet bűnüldözési célból. Maradéktalanul osztom álláspontját abban a tekintetben, hogy a különböző célból tárolt adatok tekintetében világos jogalkotói iránymutatás szükséges az adatokhoz való hozzáférést illetően.

A számviteli bizonylatok megőrzésének kötelezettsége a bűnüldözéstől eltérő célú megőrzést követel meg, amely értelemszerűen más adatkört feltételez, mint az első esetben. Ha a szolgáltató számviteli célból ugyanazt az adatkört őrzi meg, mint egyébként bűnüldözési célból megőrizni köteles, úgy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény általam helyesnek tartott értelmezése szerint rá az a kötelezettség hárul, hogy ezeket az adatokat a nyomozó hatóságokkal megkeresés esetén megossza. Ha a jogi szabályozás olyan kötelezettséget támasztana a szolgáltatókkal szemben, amely szerint számviteli célból is ugyanazt az adatkört lennének kötelesek tárolni, mint bűnüldözési célból, úgy – egyetértve az Ön által levezetett érveléssel – magam is úgy gondolom, hogy az adatmegőrzési irányelv magánszféra védelmét szolgáló rendelkezéseinek megkerülését eredményezné a magyar jogalkotó ilyen eljárása. Az Ön által hivatkozott számviteli kérdésben kialakított adóhatósági álláspont azonban ilyen kötelezettségként nem értelmezhető, hiszen annak megfogalmazásából megengedő módon, nem pedig kötelező jelleggel adódik a CDR-ek megőrzésének lehetősége.

Álláspontom szerint a jogkérdés megnyugtató rendezését az segítené elő, amennyiben a [...] felülvizsgálná a számviteli célú adatkezelését, illetőleg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal

állásfoglalását kérné abban a kérdésben, hogy a [...] miként tudja az Sztv. 169. § (2) bekezdése szerinti, számviteli bizonylatok megőrzésére vonatkozó kötelezettségét úgy teljesíteni, hogy a hívásforgalmi adatokat ne kezelje. Ilyen módon megnyugtatóan lehetne rendezni ezt a jogértelmezési kérdést.

6. Levelének 6. pontjában abban a kérdésben kérte az állásfoglalásom, hogy a szolgáltatóknak mennyi ideig kell megőrizniük az ügyfélszolgálati hangfelvételeket. Az Eht. ugyanis csak a hibabejelentésekkel kapcsolatban határoz meg adatkezelési időtartamot [Eht. 141. § (1) bekezdés], azonban a más tartalmú telefonos bejelentésekkel kapcsolatban az Eht. nem rendelkezik arról, hogy a felvételeket meddig kell tárolni.

Levelében előadta, hogy a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság álláspontja szerint a [...] öt évig kell megőriznie a felvételeket [minthogy a [...] adatkezelésére vonatkozik a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 17/B. §-a], míg az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 6/2011. (X. 6.) NMHH rendelet (a továbbiakban: NMHH rendelet) 10. § (1) bekezdése kétéves időtartamot határoz meg a szolgáltatók számára.

Az Eht. 138. § (8) bekezdése kimondja, hogy *„az előfizetői panasz intézésére irányadó eljárást egyebekben a szolgáltató általános szerződési feltételei határozzák meg az Fgytv. 17/A. §-ában és 17/C. §-ában foglaltakkal összhangban.”* Álláspontom szerint egyértelmű, hogy a jogalkotó az Fgytv.-nek csak a megjelölt szakaszait rendelte alkalmazni az elektronikus hírközlési szolgáltatók esetében és az Fgytv. 17/B. § (3) bekezdése szerinti ötéves adatmegőrzési időtartam előírásától eltekintett.

Az NMHH rendelet 10. §-ának célja egységes szabályok megállapítása az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára az előfizetők telefonos bejelentései vonatkozásában. Az NMHH 10. § (1) bekezdése a [...] számára kétéves megőrzési kötelezettséget állapít meg. Ez a jogi kötelezettség az Irányelv 7. cikk c) pontja szerinti kötelezettségnek minősül.

Tekintettel arra, hogy a jogalkotó a Fgytv. 17/B. §-ának hatálya alól ki kívánta venni az elektronikus hírközlési szolgáltatókat; továbbá tekintettel a célhoz kötött adatkezelés elvére, valamint a hivatkozott NMHH rendeletre, álláspontom szerint megfelelő körültekintéssel jár el a [...], ha az előfizetői bejelentések hanganyagait két év után törli.

7. Levelének 7. pontjában arról érdeklődik, hogy az elektronikus hírközlési szolgáltató miként használhatja fel jogszerűen a jogi személy előfizetőknek az adatait közvetlen üzletszerzés céljából.

Az Infotv. 38. § (2) bekezdése értelmében *„a Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése.”* Erre tekintettel nincs lehetőségem arra, hogy a jogi személyekkel kapcsolatos adatkezelés jogszerűségét illetően állást foglaljak.

A személyes adatok védelmét és a közérdekű adatok nyilvánosságát érintő ügyben forduljon a Hatósághoz továbbra is bizalommal.

Budapest, 2012. április 25.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök